

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ostanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se ostanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Hrvatska opozicija“.

Politično strankarstvo je na Hrvatskem dosti bujno razvito. V tem, ko imamo na pr. na Slovenskem samo dve stranki, ki stojita na narodnem stališču, jih imajo na Hrvatskem celo vrsto. Poleg vladne ali madjarske stranke, ki pa tudi pravi, da stoji na narodnem stališču in poleg Srbov imamo na Hrvatskem tri frakcije, ki so si sicer v programatičnih vprašanjih jako blizu, pa vendar žive v najljutejšem boju. Cista stranka prava (zbrana okrog »Hrv. Prava« in dr. Franka), neodvisna narodna stranka (zbrana okrog »Obzora«) in stranka prava (domovinaši) se razlikujejo v bistvu samo po stališču glede državnega prava, a tudi v tem oziru so se že leta 1894. približale druga drugi tako, da načelne razlike med njimi pravzaprav ni.

Pred nekaj leti se je mej »obzoraši« in »domovinaši« sklenila fuzija na podlagi programa iz l. 1894. Od tedaj sta bili ti dve stranki pravzaprav le na zunaj ločeni, sicer pa sta postopali solidarno tako, da je mej njima prenehal ves razloček. Sedaj je bil storjen korak v naprej. Te dni se je vršil v Zagrebu shod zaupnikov obeh teh strank in na tem shodu je bilo sklenjeno zjedinenje obeh strank v jedno samo stranko z začasnim imenom »Hrvatska opozicija«.

Na tem shodu je bila sprejeta naslednja, namene »hrvatske opozicije« precizujoča resolucija:

1. Stranka prava in neodvisna stranka se zedinjati z današnjim dnevom v jedno, jedinstveno stranko, za sedaj pod imenom »Hrvatska opozicija«.

Izredna skupščina, katere predsedništvo saborskega kluba skliče še tekom tega leta, reši končno vprašanje o imenu stranke, sporazumno z odposlanci hrvatskih strank v Dalmaciji in Istri.

2. Stranka stoji na temelju programa, katerega ste l. 1894. sklenili neodvisna narodna stranka in stranka prava, to je: ostaja zvesta ideji takega političnega zedinjenja hrvatskih zemelj v krilu habsburške monarhije, ki tem ozemljem zago-

tovi državno samostalnost, ter ostaja zvesta tudi težnji, da se bratje Slovenci priklonijo zedinjeni Hrvatski.

3. Stranka bo imela pred očmi, da policijski sistem avtonomne vlade v Banovini onemogočuje vsako uspešno delo za doseg zgoraj omenjenega cilja ter se bo proti temu sistemu, upotrebljuje ustavna sredstva, bojevala najodločneje.

Shod odobruje parlamentarno akcijo, kakor jo je hrvatska saborska opozicija navela v svoji adresni osnovi početkom sedanje perijode hrvatskega sabora v Zagrebu ter pričakuje, izrekaje popolno zaupanje saborskim poslancem hrvatske opozicije, od istih, da bodo v saboru vodili najodločnejšo borbo, da se uvede reforma obstoječega političnega volilnega reda v pravcu čim širše in neposredne udeležbe naroda na volitvah narodnih zastopnikov in ustvarjenja garancij za svobodo volitve, posebno proti samovlastni ingerenciji oblastnih organov, za tem, da se vsprejmejo zakoni o svobodi, o osebni varnosti, o varnosti domačega praga, pisemske tajnosti, o društvi, o ureditvi in zaščiti kmetijskih posestev.

5. Skupščina jemlje na znanje pravila sakorskega kluba hrvatske opozicije in zaključuje, da se ima organizacija stranke v smislu istih pravil nemudoma izvesti.

6. Izvršujoči organ sakorskega kluba hrvatske opozicije naj te zaključke na način, ki se mu dozdeva najprimernejši, priobči hrvatskim strankam v Dalmaciji in Istri z izjavo tople želje skupščine, da se med političnimi strankami v teh zemljah doseže sporazumno postopanje v vseh vprašanjih, ki se dotikajo njih političnega zedinjenja v krilu monarhije, ter naposled v vprašanju definitivnega imena stranke hrvatske opozicije.

Zjedinenje obeh teh strank je gotovo važen pojav v hrvatskem janem življenju, ali da bi bil tako zgodovinsko pomenben, kakor se ponekod sodi, se nam ne zdi. Da, ako bi se bile zedinile vse tri hrvatske državnopravne stranke, bi to bilo historične važnosti, ali ker ostane čista stranka prava ločena, vidimo v storjenem zedinjenju le zunanjo izvršitev

tega, kar je dejanski že dlje časa obstajalo.

Sklenjeno zjedinenje je plod kompromisa. Obe stranki sta nekoliko odjejnali od svojega načelnega stališča v državnopravnem oziru. Sprejeta resolucija napravlja na nas utis, da je stranka prava se približala »Obzorovi« stranki, ta pa bo za to žrtvovala svoje ime, vsaj načelnik koalicijske dr. Bresztyenszky in vodja »Obzorove« stranke, dr. Derenčin, sta se izrekla, naj se fuzijonirani stranki imenujeta hrvatska stranka prava.

Brez dvoma bo nova »hrvatska opozicija« laglje in uspešnejše zastopala svoje skupne smotre, kakor je to bilo doslej mogoče in iz tega razloga pozdravljamo doseženo fuzijo.

Na omenjenem zaupnem shodu se je primerila epizoda, ki je mi kot napredno glasilo, ne moremo ignorirati. Kajti ta epizoda obuja domnevanje, da se utegne »hrvatska opozicija« preleviti v strogo klerikalno stranko, toliko prej, ker se je začel v zadnjem času tudi na Hrvatskem širiti tisti klerikalizem, ki je na Kranjskem zastupil vse javno življenje. Kako klerikalizem tudi na Hrvatskem vstaja, je posebno pokazal zagrebški katoliški shod.

»Obzorova« stranka, dasi ima poleg škofa Strossmayera večji del hrvatske duhovščine v svojem taboru, je bila doslej v klerikalnem oziru precej zmerna. Držala se je Strossmayerovega zgleda. Strossmayer je ustanovil univerzo in akademijo, kjer se goji svobodna, ne katoliška znanost, pokojnemu Račkemu se pripisuje izrek, da »katoliška znanost je neumnost«, sploh pa ni »Obzorova« stranka ničesar storila, kar bi kazalo, da hoče kulturno, gospodarsko in politično življenje hrvatskega naroda postaviti na tako podlago, kakor to skuša klerikalizem na Slovenskem.

Ako je bila torej »Obzorova« stranka dosle zmerno klerikalna, je pa bila domovinaška frakcija toliko hujša. Njeno glasilo, »Hrvatska«, je stalo na strogo klerikalnem stališču in je to stališče brezobzirno zastopalo.

Na zaupnem shodu, na katerem je

bila sklenjena fuzija teh strank, je bil stavljen predlog, naj se nova stranka postavi na »krščansko« stališče. S tem se je hotelo dati stranki klerikalni značaj. Predlog sicer ni obveljal ali že dejstvo samo, da je bil sprožen, nam v zvezi z dosedanjim stališčem obzorašev in domovinašev kaže, da bode v »hrvatski opoziciji« močna klerikalna struja, ki utegne sčasoma vsled sistematičnega pospeševanja vsega klerikalizma z raznih strani zadobiti prevlado. In tega ne moremo biti veseli.

Razmere na Hrvatskem so take, da hrvatstvo od klerikalizma nima ničesar pričakovati, to spoznanje je tudi prodrlo že v širše kroge in zadnji čas se kažejo znaki, da se pojavlja neko napredno gibanje. Tako gibanje, če se razvije, bo v vsakem oziru samo dobro vplivalo na vse javno, kulturno, politično in gospodarsko življenje na Hrvatskem, in ni se ga bati niti duhovnikom, saj vidijo pri velikem Strossmayeru, kako se dajo one moderne ideje, na katerih sloni naprednjaštvo, združiti z udanostjo cerkvi in versko gorečnostjo v lepo harmonijo.

V Ljubljani, 20. januarja.

Dve leti Koerber.

V soboto, 18. januarja, je bilo dve leti, odkar je dobil dr. Koerber v roko vladno krmilo. Ko je odstopil Clary, je prevzel vladno začasno Wittek, ki se je kmalu umaknil uradniškemu ministarstvu Koerberja. Koerber je hotel takoj dognati spravo med Čehi in Nemci ter je sklical konferenco, ki naj bi pripomogla do zadovoljive rešitve jezikovnega vprašanja na Češkem in Moravskem. Konferenca so se izjalovile, a Koerber je vendar predložil parlamentu načrt, kako naj se reši pereče jezikovno vprašanje, ki pa radi viharjev v parlamentu ni prišlo niti na vrsto. 8. junija 1900 je radi nasilne obstrukcije Koerber parlament poslal domov, ga razpustil in razpisal nove volitve. Novi parlament je mirnejši, in Koerber mu je dal najprej razna gospodarska, nepolitična vprašanja v obravnavo. Ali parlament tudi tu vzlic raznim apelom Koerberja ni hotel pravilno

LISTEK.

Ludovik van Beethoven.

(Konec.)

Beethoven je bil srednje, krepke postave. Obraz mu je bil poln, lasje gosti in mršavi, oči iskrene in nemirne. Značaja je bil blazega, a zanemarjena vzgoja v mladosti je bila pač kriva, da je bil zelo zdržljivega temperamenta, da se ni znal premagovati, da je hitro prehajal iz enega dušnega razpoloženja v drugega. V zunanem življenju je bil docela noizkušen in neokreten. V družbi je večinoma malo govoril. Imenovali so ga sploh čudaka (»einen Sonderling«). Najljubši odpočitek so mu bili dolgi sprehodi v dunajski okolici. Na teh so mu, ko je bil prost vsakega motenja, najbujnejše vzkipele muzikalne misli. Mnogo njegovih glavnih del je bilo zasnovanih in deloma tudi dovršenih v prosti naravi. V Heiligenstadtu, Mödlingu in Badenu se je poleti najraje mudil. — Beethoven je imel dva brata, izmed katerih je bil eden blagajniški uradnik na Dunaju, drugi pa lekarnar v Lincu. Torej sta tudi onadva bila prišla v Avstrijo. Hči

bratovega sina še sedaj živi v Londonu kot klavirska učiteljica.

Beethovna natisnjena dela obsegajo opus številke od 1. do 138. Razun teh pa je še precej del brez števil. Najvažnejša dela so: 1. Izmed instrumentalnih del: 9 simfonij, 17 godalnih kvartetov, 2 godalna kvinteta, 1 septet in 5 trio. 2. Klavirska dela: 5 klavirskih koncertov, 1 fantazija za klavir z zborom in orkestrom, katero je »Glasbena Matica« že proizvajala in 1 koncert za klavir, violino in čelo. 3. Komorna muzika: 1 klavirski kvintet, 3 kvarteti in 9 trio, 10 violinskih sonat s klavirjem, 5 sonat za čelo s klavirjem, 1 sonata za rog. 4. Dela samo za klavir: 38 sonat, viriacije, bagatele, rondó, 1 štiriročna sonata, štiriročne korračnice in variacije. 5. Dela za violino: Koncert za violino z orkestrom, 2 romanci. 6. Ouverture: 9, med temi 4 različne k »Fidelio«, potem k »Coriolanu«, »Kralju Štefanu«, »Razvalinam Atenskim«, »Za godovanje« in »zur Weihe des Hauses«. 7. Gledališka dela: Glasbe za balet »Prometheus«, glasba k »Egmontu«, simfonična slika »Die Schlacht bei Vittoria«, opera »Fidelio«. 8. Cerkevne skladbe: Dve maši, ena v c-duru in »slavnostna

maša«, dalje oratorij »Kristus na Oljski gori«. 9. Pesmi, med njimi »Adelaida« in več pesemskih ciklov, n. pr. »An die ferne Geliebte«.

Ta dela se po svojem postanku ločijo v tri dobe. Prva doba obseza l. 1795. do 1804. in opus številke 1.—21. in se zove Haydn-Mozartova doba. Pri vsej svoji individualnosti v melodiji in modulaciji stoji Beethoven še na Mozartovih tleh. Ali opaža se tudi že ono samostalno in novo stremjenje, ustvarjati idejske celote v enotnem izrazovanju, kar oznanja že bodočega stvaritelja moderne instrumentacije. Druga doba, ki obsega leta 1804.—1814. in dela do vštete 8. simfonije, je najplodovitejša in najsijajnejša. Kaže nam mojstra v popolnem in bogatem razvoju dozorele umetniške individualnosti: po vseh delih prevladuje celoto enotna poetična misel. V letih 1815.—1818. je relativno malo komponiral. Bolezen in domače skrbi so morale njegovo fantazijo. Ko je prestal to dobo telesne in duševne pobitosti in se je iznova poprijel skladanja, kaže se nam v tej tretji dobi, ki traja do smrti, v marsičem izpremenjen: čuvstvenost je še globlje in zato izraz ganljivejši in neposrednejši nego kdaj prej, le enota vse-

bine in oblike včasih ni več tako popolna kot nekdanj. Dela te dobe so miselno najglobljejša, po koncepciji in izvršitvi stoji najvišje v vsej svetovni literaturi. Ali težko je umljiva, ker imajo čisto dolge vmesne partije in ker je mnogo kontrapunktičnega v njih. Celo izobražen muzik jih prvokrat ne razume in mora jih pazno študirati.

Izmed instrumentalnih skladb te dobe je najimenitnejša 9. simfonijska v d-molu (l. 1823.—24.), izmed zborovih pa »Missa solemnis« (l. 1818.—1823.)

Poslednjo je Beethoven sam smatral za svoje najpopolnejše delo. Ta maša nam najbogatejše in najneposrednejše razodeva skladateljevo, od verskega predmeta globoko ganjeno notranjost. Beethoven sam ji je na čelo napisal: »Od srca — naj bi šlo do srca!« Maša je bila namenjena za intronizacijo nadvojvode Rudolfa nadškofom olomuškim, toda skladatelj je ni mogel izvršiti o pravem času. Zanimivo je, kako je Beethoven skladal to velikansko delo. Takrat že davno popolnoma gluhi skladatelj si je med skladanjem z rokami in z nogami bil takt, tako da so se pritožile stranke v hiši in mu je gospodar odpovedal stanovanje. Nekoč pa je bil zunež

delovati, zato mu je 9. decembra m. l. zagrozil z absolutizmom. Ta grožnja ni ostala brez uspeha. Parlament je začel poslovati redneje, in Koerber se vrača zopet k svojemu staremu idealu, k spravi med Nemci in Čehi ter k reševanju jezikovnega vprašanja. Priznati treba, da je Koerber spreten in gladek politik, katerega posebno odlikuje neka, navadno Židom prirojena lastnost, neženantna vztrajnost. Sposoben je, začeti isto stvar vedno iznova ter se ne da ostrašiti od nikakih blamaž. Vztrajnost, s katero dela Koerber za spravo med Čehi in Nemci ter za rešitev jezikovnega vprašanja, ni dosegla doslej nobenega uspeha; nemškemu birokratu pa Slovani tudi ne zaupajo in ne verjamejo, da dela objektivno in ne za nemštvo. Koerberjevo srce je gotovo na nemški strani. Vse kaže, da je Koerber danes s svojo modrostjo pri kraju in da je njegova najnovejša sprava akcija neiskrena, ker je absolutizem že sklenjena stvar.

Hrvatska opozicija.

Obzoraška in pravaška stranka sta se združili v »hrvatsko opozicijo« na podlagi programa, ki se je izdelal že l. 1894 in čegar ustvaritelj sta pokojni Rački in Strossmayer. Na Hrvatskem imajo sedaj le madžaronsko stranko, »hrvatsko opozicijo« in dvoje čistih pravašev. S tem so se hrvatske politične razmere konsolidirale. 15. januar 1902 ostane vsekakor važen dan v zgodovini razvoja hrvatskih političnih evolucij. Dosedanja koalicija stranke prave in neodvisne stranke se je izpremenila v fuzijo. Imena opozicija še nima, nego se določi pozneje sporazumno z dalmatinskimi in istrskimi prijatelji dosedanje koalicije. Hrvatski listi to fuzijo pozdravljajo kot napredek, le glasilo »čisti« jo smatra kot kapitulacijo neodvisnih pravašev pred klerikalizmom. Obzoraštvo zmaguje in klerikalci dobivajo vedno večji vpliv.

Vojna v Južni Afriki.

V Londonu so minole dni z veliko napetostjo pričakovali poročila o preganjanju Deweta. 28. decembra je došel Dewet od Riviera-Drifta blizu Elandskega. General Elliot, ki je poveljeval čete polkovnika Delise in majorja Faushave, je 29. decembra prijel Deweta, ki je imel dva velika topa in enega majhnega. Buri so izgubili 1 mrtvega in 10 je bilo ujetih. Dewet je razdelil svoj oddelek na dvoje in odšel sam proti jugu ter došel do Blaukopa. Elliot pa se je vrnil v Lindley, ker mu je baje zmanjkalo živil! Od ondi je 31. decembra odmarširal proti vshodu in imel s Transvaalci pod poveljstvom Meyerja in Bethlehemci pod De Beerom boja. Buri pa so se zopet razdelili ter se razkropili proti vshodu in zahodu. Dewet je bil pri Meyerju ter se je najprej umaknil do reke Wilge, potem pa krenil naprej do mesta Vrede. Angleži so dobili nekaj vozov in 13 konj. Buri so dali opravka Angležem še do 8. t. m. ter so imeli z njimi bitke, dokler se niso končno umaknili v hribovje pri Heilbronu.

tako zatopljen v delo, da je v hudem dežju brez klobuka prišel domov, ne da bi bil čutil dež ali pogrešil klobuk. Ljudje so v tistem času mislili, da ni pri pameti.

Beethovnova glavna zasluga obstoji bistveno v tem, da je prvi absolutno ali instrumentalno glasbo uporabljal za označevanje ne le splošnih čustev kakor njegovi predniki, ampak čisto določene poetične vsebine, in da je muzikalno obliko in sredstva za izražanje najgloblje vsebine do skrajnih mej možnosti razširil in pomnožil. Poprej je bila glasba le igra z glasovi, po Beethovnu je postala pravi pravcati govor v muzikalnih zvokih. Zato so pa Beethovnova dela tudi monumentalna in se še danes v obče priznavajo kot najvišje stoječi glasbeni vzori.

Ali motili bi se, ko bi mislili, da je Beethoven iz lahkega komponiral. Nasprotno, delal je z velikim trudom! To spričuje ohranjena knjiga za prve osnutke (Skizzenbuch). Tam se vidi, kako je izpreminjal in popravljaj, kako si je napravljaj vse možne variacije, dokler ni pogodil tega, kar je kot najpopolnejše najbolj odgovarjalo njegovemu čustvu. Tako se je n. pr. njegov »Fidelio« trikrat »prvič« predstavljaj, ker ga je trikrat korenito spremenil.

Skratka: Dewet je dober teden vodil Angleže za nos ter jih upeljal docela. Bur Heemstede Obelt, ki je bil dalje čas angleški ujetnik, je došel v Amsterdam in povedal, da so block-hiše za Angleže slabo varstvo, ker jih Buri prestreljajo. Posadke so večkrat skrivajo pred bližajočimi se Buri v travo. Delareya se Angleži posebno boje, ker jih ujeta sezuje in pošlje nazaj, kar pri kamenitosti in trnjevi poti ni prijetno. Buri imajo velika skladišča živil ter znajo izvrstno rabiti angleške puške in tope. Buri pod Kempom in Colliersem so minuli teden zasedli več važnih točk okoli Mafekinga ter zaplenili 1000 glav goveje živine. Meseca decembra je bilo v koncentracijskih taboriščih 117.017 ujetnikov in ujetnic ter begunov. Tekom decembra je umrlo 2360 oseb, med temi 1767 otrok.

Dopisi.

Iz Kranja. Pred nekako dobrim poldrugim letom se je pričelo z ustanovitvijo mojstrske zadruga za mesto Kranj in okolico po sedanjem začasnem predsedniku Wohlgemuthu. S tem snovanjem so bili zadovoljni tudi naši klerikalci. Pravila je potrdila c. kr. deželna vlada 6. maja 1901 ter se bo vršil občni zbor 26. t. m. dopoldne ob 10. uri v mestni posvetovalnici. Zadruga je za mesto Kranj in okolico zelo potrebna, kajti pri rokodelcih ni tako, kakor bi moralo biti. Posebno so pri tem prizadeti naši klerikalci, kateri vkljub temu, da so biti vneti za zadrugo, se sedaj trudijo, da bi preprečili to ustanovitev. Ne gre jim v glavo, da bi se morali komu pokoriti, ker mislijo, če je njim dekan Koblar na čelu, da so nedotakljivi. Toda, kakor je bila Koblarjeva politična bilanca lansko leto pasivna, tako bo tudi letos. Ima že tako smolo in marsikdo trdi, da je pod tako nesrečno zvezdo rojen. Da pa širši svet izve, kake so naši klerikalci, da se tako branijo zadruga, moramo omeniti nekaj njihovih dejanj. Tukajšnji klerikalni mojstri in tudi neki trgovec gledajo samo na svoj žep, grabijo a ne dajo nič. Tako delajo tudi večinoma s samimi učenci od ranega jutra do poznega večera. Imajo jih od 2—6 ter nikakega pomočnika. Te vajence pa potem uporabljajo za vse, vodo nositi, otroke pestovati, gnoj kidati, plenice prati in le za to ne, česar bi se morali učiti. Za taka dela jih uporabljajo jedno in tudi dve leti ali tudi več. Zadnje leto, predno so prosti, jih pritegnejo k delu. Ko dokončajo svoj učni čas, jih obdržijo par tednov z jako majhno plačo, potem pa hajdi po svetu. Kam se hoče tak revež obrniti, ki skoro nič ne zna? In slednjič je primoran vzeti v roke vsako delo, če hoče, da se ga ne odžene po izgonu domov. Potem so taki, ki nimajo nikake ure določene za delo in tako o njih uporabljajo še po noči za delo, potem pa jim dajo še slabo hrano. Opisati bi imel še druge napake, toda zadoštuje naj za enkrat to in se le čudimo, da je poštenjak Koblar mož nepoboljšljiv, da drugače ne more živeti, kot da neti prepri. Pri teh klerikalnih obrtnikih naših je pač lahko, ker so kimovci in jim ni za napredek; na tako gardo je naš Koblar lahko ponosen, saj so tako izvežbani kot njih poveljnik. Pa tudi temu se čudimo, da so isti največji nasprotniki, kateri so bili ob pričetku najbolj vneti. Koblar je sestavil sledeče moše: Iv. Zupan, L. Rebolj, Ferd. Hlebš, R. Jeglič, M. Levec, J. Pintar, R. in Iv. Potuček, Jos. Ovčjak, J. Sterniša, J. Šnik, J. Štirn, Fr. Šifrer in U. Žebre. Sami hudi klerikalci in Koblarjevi zvesti pristaši, ki se shajajo vsak četrtek pri J. Šniku, kjer jim daje nasvete. — Razumnejši mojstri so priredili 12. t. m. ples pri »novi pošti«, katerega čisti donesek je bil namenjen za snujčo zadrugo. V tem oddru bili so tudi nekateri zgoraj navedenih. Pa mesto, da bi bili ostali pri odboru, so zadnji dan odstopili, seveda na povelje Koblarjevo. Na drugi strani pa so neki nabrali okrog 30 K, da so povabili nekatere na pijačo, da so jih tako odtegnili veselici. Seveda Koblarjeva adjutanta Jur in Skolja nista zaostala. Vkljub temu pa je veselica dobro uspela in temu so pripomogli liberalci in pa mojstri iz dežele. — Tako žalostno ulogo igra Koblar, o katerem se je pred nedavnim časom izrazil 72 let stari kmet, da se ne čudi Koblarju, če se ne spre-

meni, ker je preveč dolgo bil v prisilni delavnici med »jogri«.

Iz Velikih Lašč. V št. 12. »Slov. Naroda« z dne 16. t. m. je priobčena vest, da sta v Velikih Laščah dne 15. t. m. popoldne ob dveh trčila dva vlaka, ter da so bili trije vagoni poškodovani. Resnica pa je, da je vse vkup bila navadna nesreča, kakršne se pripete vsaki dan na tej ali drugi progi. Skočil je namreč vsled prehitre prestavitve »menjača« zadnji konec jednega voza s tira, a se ni zgodila niti najmanjša poškodba pri kakem vagonu ali kaka druga nesreča pri osebju. Toliko resnici na ljubo, da ne bodo ljudje mogoče menili, da vozi po dolenski progi toliko vlakov, da bi bili vedno v nevarnosti, da vlaki vkup trčijo.

Izpred sodišča.

Pod predsedstvom gospoda deželno-sodnega svetnika Andolske vršilo se je v soboto, dne 18. t. m., več obravnav, od katerih so sledeče bolj zanimive:

1. Mačeha. L. 1880 rojena, doslej nekažnovana mizarjeva žena Marija Penko iz Hraštja v občini Št. Peter je tožena radi težke telesne poškodbe. Ta brezsrčna mačeha je svojega dveletnega sina Antona tako neusmiljeno tepla, da je imel otrok po celem životu rane, končno mu je mačeha dne 14. oktobra zlomila desno ključnico. Toženka taji sicer to dejanje in pravi, da si je otrok sam zlomil ključnico pri padcu s šivalnega stroja. Njen zagovornik dr. Poček je predlagal zaslišanje novih prič, kateremu predlogu pa sodišče ni ugodilo. Po zaslišanju prič in izvedencev gg. dra. Schusterja in Finza je bila Marija Penko zaradi težke telesne poškodbe obsojena na tri mesece z jednim postom vsaki mesec. Akte se odstopi dotični okrajni sodnji, naj poskrbi kar treba v varstvo trpinčenega otroka.

2. Zopet Amerikanec. Radi tepeža predkaznovani, l. 1884 rojeni posestnikov sin Tone Novak, po domače »Gorenjčev« iz Gorenje vasi bi bil s svojimi 190 gl. prav gotovo v Ameriko prišel, če — no, če bi ga ravno stražnik ne bil zasačil. Za ta svoj namen ga je obsodil sodni dvor na 14 dni strogega zapora ter 10 K globe.

3. Ni se mu ljubilo v luknjo iti... Že 7. decembra 1900 je razgrajal 32 let stari ključar Nace Kette z Vrhnike v Kolodvorskih ulicah. Stražnik Jože Brevega je hotel aretirati, a mož je kategorično izjavil: »Meni se na noben način ne ljubi v luknjo iti.« Stražnik pa ga je hotel na vsak način seboj imeti. Radi tega nespozumljenja sta se stepla; stražnik je potegnil sabljo, Nace jo je pa popihal brez sledu. Okrog preteklega novega leta so ga pa prijeli in sodni dvor obsodil je večkrat predkaznovanega Naceta na 12 mesecev težke ječe z enim mesečnim postom in je izrekel dovoljenje, da se sme Naceta postaviti pod policijsko nadzorstvo.

4. Porezani jablani. V noči od 13. na 14. septembra je neznani zločinec v vrtu Andreja Cvajnerja v Preski porezal 11 jablan v vrednosti 150 K. Ljudje so sumili, da je to storil 1874. l. rojeni posestnik Valentin Babnik iz Preske pri Medvodah, in danes se je imel isti zagovarjati radi javne posilnosti. Zagovarjal ga je dr. Tavčar. Iz obravnave je razvidno, da živeta Babnik in Cvajner v velikem sovraštvu. Dokazala je pa obravnava tudi, da je bil sum, kakor da bi bil Babnik storilec, neopravičen in sodni dvor je toženca tudi popolnoma oprostil.

5. Od volitev bolniške blagajne. Da so se pri zadnjih volitvah v bolniško blagajno porabila vsa sredstva, je znano. Črni bratci so hoteli na vsak način ostati v gorkem gnezdju, organizirani delavci pa so imeli trdno voljo, da jih vržejo vun. In vrgli so jih tudi. In sedaj so prišli črni bratci in so denuncirali razne delavce radi goljufije pri volitvah. Danes sta se imela zagovarjati leta 1876 v Kamniku rojeni Maks Levč in leta 1882 v Postojni rojeni Franc Šerca. Zagovarjal jih je dr. Tekavčič. Franc Šerca je — kakor pravi obtožnica — izročil Levču na drugo ime glasečo se legitimacijo, katero je potem Levč hotel oddati. Iz razprave se je pa videlo, da sta toženca vse to storila v nevednosti. Bolniška blagajna, oziroma njeni katoliški vodje, so krivi takih dejanj, oni naj bi členom pravila itd.

v roko dali, naj bi jih poučili. A tega ne store, ker vedo, da bi jih poučeni delavci pomedli še davno iz blagajne. — Sodišče je toženca Šerco oprostilo. Levča pa obsodilo na 9 dni zapora. Koliko bi imelo državno pravdnštvo opravila, če se bi zasačilo vse katoliške goljufe! —

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 20. januarja.

— **Osebnosti.** Absolvirani tehnik, g. Karol Pick, je sprejet v službovanje pri državnem stavbinskem uradu na Kranjskem. — Bivši uradnik ljubljanske tobačne tovarne, g. Adalbert Strnad, dosedaj ravnatelj tobačne tovarne v Bauschju, je imenovan inspektorjem tovarne v Sedlicah.

— **Jakličeva podrtja peč** je povzročila posebno na Kočevskem obilo smeha in veselja. Zavzeli smo se torej vsled tega ter hočemo dotično neresnično »storijo«, katero je priobčil poslanec Jaklič v »Slovenčevem« kotičku za liberalce, zopet nekoliko popraviti in popolniti. Kakor je že znano, pisal je Jaklič v »Slovencu« nekako tako, kakor da bi se dotičnemu agentu, ki naj bi z njim v isti sobi spal, hotela peč podreti, vendar pa tudi tega popolno ne odobrava, boječe se najbrže, da ne bi agent izvedel in ga potem sodnijskim potom prijel. Pa naj le Jaklič piše in laže tako ali drugače, povedati hočemo le resnici na ljubo, da agent ni ležal z Jakličem in kaplanom Žnidaršičem v isti, — ampak v sosednji sobi, — kjer je isto dolgo noč ne ravno rahlodušno okušal bridke duhove Jakličeve »Sturm und Drang« periode. Predno pa se je peč podrla, prijemali so našega konsumarja nekaki »boleči hipi«, da se je zvijsal in delal nemir tako, da v bližnji sobi počivajoči agent ni užil vso božjo noč potrebnega počitka. Ni čuda torej, da se je trudni potnik na vse jutro že pridušal, med tem ko je poslanec Jaklič molil v zahvalo, da je vse tako lepo posrečilo in gladko »izteklo«. Ne vemo in tudi nečemo poizvedovati, katerega tovariša-konsumarja bi bil Jaklič rad za botra povabil, saj to tudi ni velike važnosti, ker prvi in najnujnejši ženski posel opravi je menda že njegov »šlofkomerac« kaplan Žnidaršič. Opomniti in povedati moramo še, da je agent trkal po noči na zid, zahtevajoč končno miru, pa zaman je trkal. Prepričani smo, da v takem slučaju bi se prav krepko pridušal vsak še tako ponižen in »fajmoštraboječ« konsumar in ne le tuj agent, ki se je tudi zjutraj gospodinjic-krmarici pritožil, češ, kake suroveže je prenočila v sobi tik njega, ki so rogovili in delali kraval kakor kozli. Neki konjski hlapec pa, zagledavši Jakličev stvor pod kapom, je čudeč se, vskliknil: »Prmejduš, kdur je tu naprau, ta 'ma pa eno proketo —!«

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Jutri, v torek se poje prvič v sezoni po daljšem premoru Verdijeva opera »Rigoletto«, ki se ni pela že več let. Naslovno vlogo poje novooangajevani baritonist in režiser gosp. Sig. Ulrich, vlogo Gilde poje gđ. Ševčíkova, vojvodo mantovskega poje g. Olszewski, Magdaleno gđ. Romanova in razbojnika Sparafucile g. Vašíček. Opera je najskrbnejše pripravljena in na novo režirana.

— **Slovensko gledališče.** V repertoar slovenskega gledališča se vzame vsako sezono nova klasična drama. Letos se je izbrala »Devica Orleanska«, ki spada med najboljše in najpriljubljenejša Schillerjeva dela. Pridržuje si, da izpregovorimo o drami in njenem izvajanju obširnejše jutri, konstatiramo danes le, da se je izvajala ta težka drama za naše razmere prav lepo in častno. Seveda treba za glavne prizore mask in pa sijaja, ako naj se uveljavijo docela. Pri nas pa se šteti na vseh koncih in krajih, ter dobimo zategadelj pred oči večkrat mesto kraljevskega blišča le nekaka Shakespearska označenja milieua in situacije. Vendar se je »Devica Orleanska« tudi na našem ubožnem odru posrečila popolnoma. Glavno zaslugo si je pridobila za to gđna. Růčková, ki je bila zunanje in po svoji igri verjetna in simpatična Ivana. Pokazala se je zopet dobro govornico stihov ter je tudi v vledramatskih prizorih dosegla najlepše efekte. Obvladala je svojo vlogo

doela ter žela mnogo zasluženega priznanja. Na drugem mestu je omeniti grofa Dunois, ki ga je igral g. režiser Dobrovolny s čutom in premislekom ter je s svojim najlepšim organom pokazal, kako je govoriti klasične verzje. Pohvalno so rešili svoje vloge nadalje g. Deyl, g. Boleška, gospa Danilova in g. Dragutinovič. O posameznostih pa izpregovrimo prihodnjič kaj več v podlistku. L.

— **Koncert čeških filharmonikov** se vrši nocoj v »Narodnem domu«. Začetek je ob polu 8. uri. Vstopnice se dobivajo zvečer pri blagajni. Programi istotam brezplačno. Občinstvo opozarjamo še posebej na krasen vspevred, ki obsega Smetanovo ouverturo k »Prodani nevesti«, simfonično basen »Vltava«, Dvořákov simfonijo v D duru in ouverturo »Carneval« ter Fibichovo simfonično »selanko« V predvečer, Fibichkova skladba in Smetanova »Vltava« se v orkestralnem izvajanju v Ljubljani še nista nikdar izvajali. Filharmoniki pripeljejo se danes ob polu 6. uri iz Zagrebu, kjer so včeraj izvajali tudi velik program, ki je obsegal točke: »Carneval«, »amerikansko simfonijo«, Dvořákov »Vltavo«, »Divjo ženo« in druge skladbe.

— **Češka filharmonija v Ljubljani.** Veliki koncert, ki bo danes 20. januarja v »Nar. domu« priredi orkester, kakršnega še ni bilo v Ljubljani. Posamezna glasbila so tale: 12 prvih, 10 drugih goslij, 6 vijol, 5 vijoloncel, 5 kotrabasov, 3 flavte in picola, 3 oboj in angleške roge, 3 klarinete in basklarinete, 3 fagote, 4 rogove, 4 trompete, 4 tromboni, 1 tuba, 4 bobni in harfa. Število goslarjev je 38.

— **„Žena in javnost.“** Predno je dr. Tavčar v svojem včerajšnjem predavanju šel na dnevni red, omenil je prepoved, s katero je vlada preprečila napovedano predavanje o ženi in politiki. Izrazil je mnenje, da tudi nepolitična društva lahko govorijo o politiki, ako ravno ne smejo govoriti politično in se stem podati na polje aktivne politike. — Predavanje Dr. Tavčarja je temeljilo na misli: Z osovraženo ženo ni mogoče osvoboditi naroda in istega povzdigniti na višji kulturni nivo. Ženska emancipacije je torej pogoj vseobče emancipacije slovenskega naroda. V razmotrivanju te ideje je omenil predavatelj marsikatero zanimivo dejstvo, katero bi bilo treba še posebno naglašati in to vedno in vedno. Slovensko ženstvo n. p. je danes še popolnoma v jarmu jednega samega stanu, duhovščine, tistega stanu torej, ki zastopa ženi principijalno nasprotujočo strujo. Ljubljansko ženstvo, katero je bilo na predavanju tako mnogobrojno zastopano, naj bi si pridobilo iz predavanja nauk, da je treba zdravi emancipacij boja proti tiranu reakciji in da je naloga omikanega ženstva, izvršiti ta boj. — Predavanju, katero je bilo prav dobro obiskano, je sledilo burno odobravanje in g. govorniku se je mnogostransko čestitalo.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** sta vročila gg. brata Perdana 400 kron. Kupujte, Slovenci, iz njune zaloge »Vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda« ne pa nekih drugih, tudi z narodnimi barvami sosebno na našem jugu se razširjajočih. Edino gg. brata Perdana pošiljata prispevkov družbi sv. Cirila in Metoda od svojega prodanega blaga.

— **Ubegel božji namestnik.** Listi poročajo, da je kaplan v Dolu pri Laškem trgu Martin Agrež s tremi ljubimi ženskami in zapustivši nekaj dolgov, pobegnil. Agrež je nekega dečka tako grozovito pretepel, da je fantič vsled tega oglušil.

— **Centralni list za vpise v trgovinski register.** O. k. trgovinsko ministrstvo bo početkom 1902 izdajalo vsak petek pod naslovom »Centralblatt für die Eintragungen in das Handelsregister« posebno glasilo, v katerem se bodo objavljali vsi vpisi, izbris in izpremembe protokoliranih tvrdk pri vseh trgovskih registrih v državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel. Tudi vpisi in izbris pridobitnih in gospodarskih zadrug (ter napovedani in končani konkurzi) se bodo v listu priobčevali. Z izdajo tega lista se je zlasti ustreglo že davno izraženi želji trgovskih krogov, kajti dosedanjim objavam trgovskosodnih spisov je manjkalo notem pregled izprememb v avstrijskih tr-

govinskih registrih, saj se bo pa lahko vsako natančno poučil o vseh tekočih izpremembah, ki se vrše v avstrijskih trgovinskih registrih. List je prav praktično urejen in stane celoletno le 4 K. Naroči se ga pri o. k. dvorni in državni tiskarni na Dunaju (I. Singerstr. 26) proti predplačilu naročnine. Liste na ogled pošilja na željo vsakemu trgovcu in obrtniku zbornica v Ljubljani.

— **Včerajšnji soc. dem. shod v Zagorju ob Savi** je bil prav dobro obiskan. Dnevni red je bil: Politični položaj. Poročevalec iz Ljubljane je omenil tudi dr. Šusteršičevega nastopa začasom vseuiliškega vprašanja. Izrazil je pri tem mnenje, da bi dr. Šusteršič mogel biti tiho že radi dejstva, ker ni priljubljen v zbornici in ker se v takem momentu ne bi imelo staviti osebnih interesov nad interese celega naroda. Shod je končal redno.

— **Požar.** Dne 15. t. m. je gorelo pri posestniku Fr. Miheliču na Potovem vrhu pri Novem mestu. Škode je 2800 K, zavarovan pa je bil pogorelec samo za 600 K.

— **Silni viharji** so divjali minoli četrtek in petek na Koroškem. V Dječah pri Velikovu je vihar podrl strehe in popolnoma odkril 1159 m. visoko ležečo šolo. Tudi gozdi so silno trpeli.

— **Goriške vesti.** Olikan organist. V Vižovljah so se igrali otroci »Bogoslužni« organist se je razkačil nad veseljem nedolžnih otročičev, zgrabil najbližnjega dečka ter ga vlačil za uho, da je bil ves krvav. »Pustite male k meni prit«. — Uboj. V Cerovljah je kopal v vinogradu posestnik Pacalin s hlapcem. Ko prinese žena opoldne kosilo, najde samo hlapca pri delu, ki ni hotel vedeti, kje je gospodar. Šele, ko so šli vsi vasačani iskat, našli so gospodarja zakopanega v vinogradu z razbito črepinjo. Ubil ga je seveda le hlapec.

— **Demonstracija v Trstu.** Piše se nam iz Trsta: V sobota smo poročali, kako demonstracijo so tržaški Italijani priredili proti pruskemu princu Adalbertu pri slavnostni predstavi v gledališču. Slavnostna predstava se je priredila ne prostovoljno, ampak na ukaz vlade. Vlada je morala nastopiti z vso odločnostjo in celo z grožnjami, da je omehčala magistratne gospode, ki so se potem maščevali z rečeno demonstracijo. Pri predstavi se je videlo, da imajo nemški častniki in mornarji vse polno turških redov. Dobili so jih v Carigradu, kjer so se mudili, predno so prišli v Trst. Sultan je odlikoval vse častnike in mornarje; tisti nemški mornarji, ki so pomagali gasiti velik požar, so dobili svetinjo za znanost in umetnost! To so nemški častniki sami pripovedovali.

— **Psi na pokopališču.** Pri vrodu na pokopališču je sicer star nemško-slovenski napis, ki določa, da je prepovedano, pse voditi na pokopališče, a za ta napis se nihče ne briga, ker nihče ne pazi, da bi se občinstvo po njem ravnalo. Včeraj se je neki gospod kar s tremi psi sprehajal po pokopališču, in kmalu potem je prišel drug gospod, katerega sta spremljala dva psa. Neki gospod se je radi tega pritožil pri cerkovniku, a je slabo naletel. Mežnar je postal surov in je nad pritožiteljem vpil, da ne bo psov s pokopališča podil, naj jih pritožitelj sam podi. Temu se mora konec narediti.

— **Glas iz občinstva.** Piše se nam: Že tri mesece hodimo gledat na Cesarja Franca Jožefa jubilejski most, a — kandelabrov še vedno ni!

— **Nedeljska kronika.** Stara je za. Sodar Josip Dežman in tesar Franc Lavrin sta imela staro jezo med seboj. Včeraj sta se dobila v neki gostilni na Dolenjski cesti in jeza je bruhnila na dan. Lavrin je udaril s steklenico Dežmana po glavi, le-ta pa je Lavrinu zagnal vrček v glavi. Oba sta bila poškodovana in oba zaprta. — Zaradi copat. Dva nagajivca sta skrila včeraj popoldne St.-novi ženi v Trnovem copate. To je moža tako raztogotilo, da je jednega teh nagajivcev, njegovega očeta in njegovo mater pretepel. — Pijan železniški invalid. Zavirač F. P. na južnem kolodvoru, ki ima že dlje časa bolno nogo, je včeraj upil in razgrajal po Valvazorjevem trgu. Policaj ga je tolažil brez uspeha. Upil je vedno huje in psal policaja. Moral si je svojo

voto kričati na ratovnu. — Po nosu je jo dobil rbiš V. V. v neki gostilni v Trnovem. Hotel je imeti šnopsa, namesto tega pa so mu dali batine. — Pretep v Trnovem. V noči od sobote na nedeljo so se v Trnovem stepli fantje. Policija jih je pet vtaknila v zapor.

— **Nezgoda na železnici.** Včeraj zjutraj sta v Borovnici poštini in tovrni vlak sadela drug ob drugega in je bilo 7 vozov poškodovanih.

— **Popravek.** Sobotno notico o smrti gosp. Josipa Vizjana nam je toliko popraviti, da je bil isti knjigovodja in rezervni častnik. — Pokojni g. Jos. Vizjan je bil značajan in občesploštan rodoljub. Bodi mu lahka domača zemlja in prijazen spomin!

— **Najnovejše novice.** Ko je prišel te dni neki sodni organ iz Maros-Vasrhelyja na Ogrskem v Also Eides, napadla ga je razjarjena množica, na kar so zgrabili orožniki za orožje. Mrtvih je obležalo deset oseb, a še več ranjenih. — Dunajsko sodišče je obsodilo odvetnika dr. Semeka v enoletno težko ječo, ker se je v veliki stiski lotil zaupanega mu denarja. Seveda izgubi vsled obsodbe tudi doktorstvo in odvetništvo. — V samostan Santa Maria de Pozzo blizu Soina Vesuviana je udrila ponoči pretečenega tedna velika družba tatov. Izropali so več sob ter pobili brata Atanasija, ki je klical na pomoč. Gvardijan je razdelil med menihe puške, da bodo streljali — po toči. — V Pragi so zaprli bankirja Mayerja, ki je osleparil neko vdovo za 68.000 K. Denar ji je izvajal s pretvezo, da igra zanjo na borzi, ter da je pravi sin bavarskega kralja Ludovika II., a resnica je, da je le sin bavarskega ministra Warnbulla in pekinje Meyer. — Mlad, a seveda lahko mišljen mož iz odlične budimpeštanske rodbine je nujno potreboval 6000 K za »častne« dolgove. V tej stiski podpiše nekemu oderuhu menico za 7000 K. Ni pa dobil denarja, temuč valute, za katere mu je izposloval isti denarni agent 1200 K. Od te svote pa si je pridržal agent za provizijo 360 K, a podpisatelj menice za 7000 K je dobil samo 840 K. Ta oderuški slučaj je prijavil sodišču. — V predilnici Manresa pri Barceloni se je kotel raznesel. Porušilo se je celo poslopje ter pokopalo mnogo delavcev, med njimi tudi tovarniškega ravnatelja. — V Lipskem je ustrelil neki Vischner na cesti svojo ljubico, a na to še sam sebe.

— **Žrtve dunajskega viharja.** V četrtek je divjal na Dunaju grozen vihar. Listi poročajo, da sta 2 osebi radi poškodovanja umrli, 72 jih je bilo težko ranjenih, 91 pa lahko poškodovanih. Škoda na poslopih je ogromna.

— **V ječi zadel srečko.** Iz Olomuča poročajo, da je radi umora na do smrtno ječo obsojeni župan Helfert zadel srečko in dobil glavni dobiček 50.000 K. Župan je bil najprej obsojen na vislice, potem je bil pomiloščen v težko dosmrtno ječo.

— **Sin Sare Bernhardt — dramatik.** Iz Pariza javljajo: Sin Sare Bernhardt je spisal dramo »Nini, ubijalka«, katero so predstavljali nedavno v gledališču Porte Saint Martin. Junakinja, dama iz najhuljše družbe, umori svojo botro in jo oropa. Denar da svojemu ljubimcu, poročniku grofu Andréju; potem vrže neko svojo tekmovalko skozi okno, privede policijskega komisarja do samomora, ker je neče naznaniti, a mu vest ne dopušča, da bi molčal. Naposled zabode Nini še svojega ljubimca Andréja iz ljubosumnosti. Poleg tega umori neka roparska tolpa, obstoječa iz samih mladih deklet, tudi nekega redarja. Izbornemu dramatiku se je vse smejalo.

— **O črni kugi na Španskem.** Klerikalni časopisi so silno razburjeni, ker je neki graški delavski list imenoval onih 154.000 duhovnikov, katere ima uboga dežela katolicizma preživljati, »postopače«. Ali je božja služba postopanje? Ali kličejo črni listi razžaljeni. In misijoni med pagani? Vzgoja mladosti? Delo v cerkveni upravi? V cerkveni znanosti? Teško delo usmiljenih bratov? Ali je vso to postopanje? Omenjeni delavski list pa odgovarja: Španija plača 70 milijonov duhovnikom. In od vseh teh 70 milijonov odpade nekaj čez 11 milijonov na humanitarno duhovniško delo. Višja duhovščina n. pr. dobi

sama blizu 6 milijonov. Vzgoja mladine, cerkvena znanost i. t. d., — to je vse prelepa dekoracija, katere skriva vladateljnost duhovščine. — Če bi omenjeni list poznal naše slovenske razmere, bi mu ne bilo treba hoditi po vzgledu v Španijo.

Društva.

— **Društvo zdravnikov na Kranjskem.** Dne 25. januarja 1902 ob 1/6. uri zvečer vrši se v deželni bolnici mesečna seja. Dnevni red? 1. Poročila predsedništva, 2. Demonstracije, 3. Slučajnosti.

— **„Plesni večer“**, katerega je priredila »Narodna čitalnica v Ljubljani« v soboto dne 18. t. m. v veliki društveni dvorani, ni bil sicer tako dobro obiskan kakor zadnji »Promenadni koncert s plesom«, a imel je navzlic temu jako povoljen in za društvo prav časten uspeh in v obče značaj odličnejšega plesa. Plesalo se je zelo živahno do ranega jutra. Prve in druge četvorke udeležilo se je 30 parov. Večer sta počastila s svojo navzočnostjo med drugimi dostojanstveniki gg. nj. ekscelence fm. pl. Chavanne in gm. Angerholzer.

— **Maskarada pevskega društva „Ljubljana“** se je vršila včeraj pod naslovom »Ob obali Adrije«. Sokolova dvorana je bila z zastavami in zrcali ter z zelenjem okusno dekorirana, na sprednji strani pa je bila velika dekorativna alika, kažoča pogled na obširno obalo morja ob krasni luki. Slika je prav lepo delo gledališkega dekorativnega slikarja g. Waldsteina. Maskarada ni bila preveč obiskana, a zato animiranosti na plesišču ni manjkalo. 1. četvorko je plesalo 44 parov, besedo 36 parov. Plesni vodja je bil g. Gotthardt. Izmed mask omenimo naj sledeče: mornarji in mornarice, ki so imele svoj parnik »Krfu«, s katerim so dovažali sadje in sladkor; Španjolke in Španjolci, Mefisto, Faust, Jerica, Carmen, Jahalka, več bežev, Bosanka, Grkinja, jokerji, plavica, spominčica, dvoje mavric, cvetličarica, hrizantema, več dominov, berač, invalid, ki je nabiral za Prešernov spomenik, pajaci, klovn, policaj in razne druge fantazijske maske. Meščanska godba je prav pridno svirala ter je bila zabava najživahnješa.

— **Narodna čitalnica v Kamniku** priredi v nedeljo dne 26. t. m. v društveni dvorani plesno veseliko združeno z gledališko predstavo. Uprizori se izvirna veseloigra »Lokavi snubač« A. L. Bistriškega. Svira mestna godba na lok. Vzstopnina znaša za društvenike 40 vin. za nedruštvenike 60 vin. Začetek točno ob 1/8 uri zvečer.

— **Na Uncu pri Rakeku** ustanovila se je nova podružnica c. kr. kmetijske družbe. — Mnogoštevilno obiskovani občni zbor dne 9. januarja t. l. izbral si je nastopni odbor: Načelnik: g. Avgust Belc, posestnik na Uncu; tajnik: g. Peter Repič, nadučitelj na Uncu; odborniki: g. Fran Gnejza, pos. in trgovec, g. Andrej Jeršan, pos. g. Anton Melliwa, logar kneza Windischgratza na Uncu, g. Sebenikar in J. Urbas, posestnika na Rakeku, g. Anton Modic, pos. v Jvanjem selu, g. Janez Šlajnar, pos. v Slivah. — Občni zbor sklenil je napraviti sadne in gozdne drevesnice, v kateri namen je prepustil za kmetijstvo vneti načelnik gops. Avgust Bele pripraven ograjen prostor.

— **„Narodni dom“ v Novem mestu.** 5. t. m. se je vršil v »Novomeški čitalnici« občni zbor delniške družbe »I. Dolenjski Narodni dom« v Rudoljovem, za l. 1900 in 1901 Ednajst zborovalcev je zastopalo 160 torej 1/3 vseh delnic. Odklonil se ie predlog, naj bi društvo razišlo, ker mora »Čitalnica narodnim društvom namenjeno poslopje nekoliko še izgotoviti in popraviti, kar bi pa brez te delniške družbe težje storila. Sklenila se je prememba pravil v nekaterih točkah kakor je bilo predlagano. Poročilo ravnateljstva se je odobrilo ter sklenilo se je, da se tudi za pretekli dve leti 1900 in 1901 delničarjem ne izplača nikaka dividenda, kajti presežek krog 200 K je vrniti rezervnemu zakladu, kateremu družba dolguje še večji znesek. Soglasno sta se zopet volila dosedajno ravnateljstvo in upravno nadzorstvo.

— **Prostovoljno gasilno društvo radeško na Dolenjskem** priredi na dan 2. februarja t. l. v gostilni gospe Ane Gmeiner v Radečah zabavni večer. Začetek ob 7. uri zvečer. Prebitek čistega dobička je namenjen za ognjavarstvene naprave.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 20. januarja. Sedaj je odločeno, da se državni zbor še ne snide v tem mesecu, nego šele začetkom meseca februarja. Sodi se, da bo budgetni odsek s svojimi posvetovanji šele okrog 8. februarja gotov, poprej pa se drž. zbora neče sklicati.

Dunaj 20. januarja. Vsenemški zaupni shod v Aschu je izrekel svoje obžalovanje radi razpora mej vsenemškimi poslanci in željo, naj se Wolf in Schönerer sprijaznita.

Dunaj 20. januarja. Ogrski ministrski predsednik Szell je ozdravil in se vrne v sredo v Budimpešto.

Budimpešta 20. januarja. V občini Nagy Kata se je zgodil grozen roparski umor. Razbojniki so napadli posestnika Löwingerja in ubili njega, njegovo ženo in njeno teto.

Praga 20. januarja. Včeraj so imeli trgovski uslužbenci shod. Prišlo je do burnih prizorov. Udeležniki shoda so vsenemškega poslanca Bergerja ven vrgli, na kar je bil shod razpuščen.

Sofija 20. januarja. V državni tiskarni so prišli na sled velikanskemu poneverjenju. Izkazalo se je, da se je več let sistematično kradlo in prodajalo kolekovane pole. Država ima 10 milijonov frankov škode.

Stuttgart 20. januarja. Danes ponoči je dvorno gledališče do tal pogorelo. Ogenj je nastal o polnoči in se razširil s čudovito hitrostjo. Gašenje ni nič izdalo. Ponesrečil ni nihče.

Meteorologično poročilo.

Vilina nad morjem 806-2 m. Srednji račni tlak 736-0 mm.

Jan.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Močnina v 24 urah
18.	9. zvečer	739.3	4.4	sl. jzhod	jasno	0.0 mm.
19.	7. zjutraj	742.0	-1.6	sl. svzhod	megla	0.0 mm.
	2. popol.	743.5	2.4	sl. svzhod	oblačno	0.0 mm.
	9. zvečer	745.4	2.0	sl. szahod	oblačno	0.0 mm.
20.	7. zjutraj	745.7	-0.4	sl. svzhod	megla	0.0 mm.
	2. popol.	744.5	5.9	sl. jug	jasno	0.0 mm.

Srednja temperatura sobote in nedelje: 3.7° in 0.9°, normale: -2.4° in -2.4°.

Dunajska borza

dné 20. januarja 1902.

Skupni državni dolg v notah	101.-
Skupni državni dolg v srebru	100.85
Avstrijska zlata renta	120.50
Avstrijska krona renta 4%	97.45
Ogrska zlata renta 4%	119.75
Ogrska krona renta 4%	96.05
Avstro-ogrski bančne delnice	1805.-
Kreditne delnice	654.50
London vista	239.22 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.17 1/2
20 mark	23.44
20 frankov	19.02 1/2
Italijanski bankovci	93.40
C. kr. cekini	11.30

Marja Trbuhović plem. Schlachtschwert roj. **Widerkhern pl. Widerspach**, kot soproga in **Eugen Trbuhović plem. Schlachtschwert**, c. kr. sodni pristav, kot sin naznanjata potrditi smem, da je njiju iskreno ljubljeno soprogo, oziroma oče, preblagorodni gospod

Marko Trbuhović plem. Schlachtschwert

c. kr. major v p., veleposestnik, lastnik: voj. križca za zasluge z lovorovim vencem, vojaške kolajne, častniškega službenega znaka in cesarja Frana Jožipa jubilejske spominske kolajne

dné 17. januarja 1902 ob 4. uri zjutraj po dolgi bolezni v 82. letu svoje dobe, previden s tolažili sv. vere mirno izdihnil svojo blago dušo.

Truplo predragega pokojnega se bode dne 19. januarja 1902 ob 11. uri od doma na Maliloki odpeljalo in potem se odpelje ob 12. uri v Zagreb, kjer se bode dne 20. t. m. ob 10. uri spravilo k zadnjemu počitku.

Sv. maše zadušnice čitale se bode v pravoslavni cerkvi v Zagrebu.

Večnaja mu pamjat!

Na gradiču Malaloka, 17. januarja 1902. (182)

(Mesto slehernega posebnega naznanila.)

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja ob bridki izgubi našega iskreno ljubljene sina, oziroma brata in strica, gospoda

Josipa Wisjan-a

kakor tudi za jako številno udeležbo pri pogrebu ter za mnoge krasne darovane vence ter za častno spremstvo slavne šišenske čitalnice izreka svojo najprišrčnejšo zahvalo

(187)

žalujoči ostali.

Spreten knjigovodja

ne išče.

Ponudbe pod **A. Z. 1902** upravništvu »Slov. Narodac«.

(184-1)

Št. 117.

Razglas.

Občni zbor „prve dolenske posojilnice, registrirane zadruga z neomejenim poročtvom, v Metliki skliče se s tem na 27. januarja 1902 ob 9. uri dopoldne v občinsko pisarno v Metliki z dostavkom, da, ako k temu občnemu zboru v smislu §. 39 posojilničnih pravil ne bi dovolj povabljenih prišlo, bode drugo občno zborovanje dne 17. februarja 1902 ob isti uri in na istem kraju ter da se bode ta dan o na dnevnem redu stavljenih predmetih brez ozira na število navzočih družstvenikov sklepalo.

Dnevni red na občnem zboru je sledeči:

1. Nagovor ravnatelja.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo nadzorstvenega odbora.
4. Potrjenje računa za leto 1901.
5. Predlog bilance za leto 1901.
6. Predlogi družstvenikov.

Opomba: Vloge obrestujejo se tudi to leto po 4 1/2% brez odbitka rentnega davka.

Nadzorništvo prve dolenske posojilnice v Metliki

dne 6. januarja 1902.

(130-2)

Franc Furlan l. r.

Razglas.

(174-2)

V konkurzno maso **Ludovika Benedik-a**, trgovca v Ljubljani, **Dolenjska cesta št. 8** spadajoča **specerijska zaloga blaga, prodajniška in hišna oprava s perilom in obleko vred, cenjena glasom inventure na K 5451-88**, se valed sklepa upniškega odbora prodaja pod naslednjimi pogoji:

Konkurzna masa ne prevzame za kakovost ne za količnost premičnin, ki jih je prodati, in tudi ne za v inventarnem zapisniku mogoče nahajajoče se nedostatke, nikakega poročila. Inventarni zapisnik je na upogled pri podpisnem upravitelju konkurzne mase, kateri daje tudi vsa daljna pojasnila.

Odbor upnikov pridržuje si pravico, ponudbe pregledati in jih sprejeti ali jih odbiti. Tisti ponudnik, katerega ponudba se bode sprejela, zavezan je, plačati v roke upravitelja kupnino v treh dneh, računati od dneva ko se je obvestil, da je upniški odbor njegovo ponudbo sprejel, ter prevzeti kupljene premičnine v nadaljnjih treh dneh.

Vsak ponudnik mora svoji ponudbi priložiti 10% cenilno vrednost kot vadij ter ostane s svojo ponudbo v zavezi do tedaj, ko se je upniški odbor odločil ali jo sprejme ali ne.

Eventuelno sprejmejo se tudi ponudbe glede trgovinske oprave posebej. Kdor si hoče ogledati blago, naj se zgleda pri podpisnem upravitelju konkurzne mase.

Ponudbe naj se pošljejo podpisnemu upravitelju mase najpozneje do 24. t. m.

V Ljubljani, dne 17. prosinca 1902.

Dr. Albin Kapus

kot upravitelj konkurzne mase.

Od 20. do 31. januarja 1902

se bodo radi pozne sezone prodajali

ostanki

zimskega blaga

in sicer:

ostanki blaga za gospode . . . od 60 kr. naprej
ostanki blaga za dame . . . „ 18 „ „
ostanki modnih barhentov . . . „ 16 „ „
hlačešina v ostankih, (dvojno široka) „ 38 „ „

in še več sto ostankov drugega blaga

*** za čuda nizko ceno. ***

Mej temi ostanki je najfinejše volneno, bombaževo in svileni blago.

Prodaja ostankov

traja samo do 31. januarja, in naj nihče ne zamudi te ugodne prilike.

(174-1)

Konrad Schumi

tvrdka modnega blaga

„Pri novi tovarni“

Ljubljana, Prešernove ulice št. 1.

Št. 17. avstrijske države telegrafa.

Izvod iz voznega reda

veljavna od dne 1. oktobra 1901. leta.

Obhod iz Ljubljane jst. kol. Praga iz Trbiža. Ob 12. uri 34 m po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomest, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Anns, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Lince na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal v Solnograd, Inomest, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomest, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomest, Bregence, Curih, Geneve, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, (direktni voz I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomest, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Praga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano jst. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Solnograda, Linca, Steyra, Anseca, Ljubna, Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osebni vlak via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzena, Prage, direktni vozovi I. in II. razreda), Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osebni vlak s Dunaja, Ljubna, Selthal, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osebni vlak s Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Praga iz Novega mesta in Kočevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 35 m zvečer. — Obhod iz Ljubljane jst. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob 10. uri 25 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano jst. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1)

Trgovski pomočnik

več v špecerijski in železninski trgovini želi vstopiti stalno v večjo trgovino v kakem večjem trgu. (185-1)

Ponudbe na upravništvo »Sl. Nar.«.

— Spretna —

poštna in brzojavna upraviteljica

želi primerne stopnje.

Oglasila pod **I. G.** na upravništvo »Slov. Narodac«. (177-2)

lašcem za svojo železnisko obrt starejšega in sposobnega, specijalno v železninski stroki izvedenega

prvega pomočnika

ki je eventualno tudi večš jednostavnega knjigovodstva, kakor tudi korespondence.

Ponudbe pod naslovom: **J. Jellenc, Karlovac.** (183-1)

Št. 46,057.

(128-3)

Ustanova za meščanske vdove.

Pri mestnem magistratu izpraznjeno je eno mesto **Jan. Jak. Schillingove ustanove v znesku letnih 84 kron.**

Pravico do te ustanove imajo uboge vdove ljubljanskih meščanov in je prošnje za podelitev tega ustanovnega mesta vložiti tukaj **do konca t. m.**

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane dné 3. januarja 1902.

VABILO

k
domaćemu

plesnemu venčku

kateri bode

dné 23. januarja t. l.

ob 8. uri zvečer

v prostorih hotela „Lloyd“.

Svirala bode sl. meščanska godba.

Vstopnina 40 kr.

(186)

K obilni udeležbi vabita vse p. n. častite goste in poznate najljubdeje

Karol in Josipina Počivaunik.